

polariserend discours dat in de ogen van velen geen enkele inhoudelijke nuancering verdraagt. De hoop lijkt in dat discours verloren, zij ligt machteloos op de bodem van een vat, in de doos van Pandora.

*U hebt wellicht gelijk, maar ... misschien is net daarom de hoop minder ver weg dan u wel vermoedt. Een beeld van de hoop verfraait de magnifieke toegangspoort van het baptisterium van de Dom van Firenze. De maker ervan is Andrea Pisano die zich baseerde op een laatmiddeleeuwse voorstelling van de hoop. De mens beweegt zich in de richting van de hoop, maar kan hem niet vatten. De grauwe dagdagelijkse realiteit is er één van ontmoediging en wanhoop. De hoop lijkt te ontglippen, de hoop lijkt te ontsnappen. Maar dan gebeurt iets wonderbaars. Precies op het moment dat de mens zijn armen naar de hoop uitsteekt, krijgt de mens vleugels.”**

Paus Franciscus sprak in zijn algemene audiëntie van 31 mei 2018 de volgende woorden: “Zaaï hoop, zaaï de olie van de hoop, zaaï het parfum van de hoop en niet de azijn van de bitterheid en de wanhoop.”

Als we dat samen doen, krijgen we misschien wel allen vleugels, en nog veel belangrijker: zullen wij in staat zijn kinderen en jonge mensen opnieuw zelf te leren vliegen. Zo kunnen we ons samenleven omvormen tot het Rijk Gods, waartoe Jezus ons op weg zet en waaraan onze katholieke dialoogscholen een bijdrage willen leveren ...

5

van individualisme en egocentrisme
naar uniciteit en verbondenheid

van sterk & stoer & macht
naar kwetsbaarheid en belofte

van gesloten deuren & poorten & muren
naar open deuren en gastheer zijn

van onrecht & uitbuiting
naar rechtvaardigheid

van maakbaarheid & manipuleren
naar duurzaamheid en toekomst

van 1 monotone weg
naar vele wegen met verbeelding;
eigentijds-tegendraads

van het eigen grote gelijk
naar milde generositeit
en dit vanuit een gedurfde ambitie.

Hoop doet leren.
Hoop geeft leven.

Zo moge het zijn, in uw school!

*De cursieve tekst werd overgenomen uit de toespraak van Carl Snoecx op het congres *Genereus Ambitieuus* van 22 januari 2019.

6

OM-VORMEN

woorden uit de eucharistieviering
op de directie-tweedaagse 2019,
regio West-Vlaanderen

inleiding viering

Niets anders dan ‘vorming’ staat centraal, elke (school)dag opnieuw. Het broze vormingsproces van kinderen en jongeren. Vorming door leren én door opvoeden. Om deze vorming te realiseren worden we ondersteund door een ‘(ver)nieuw(d)’ plan, bij ons leren en opvoeden.

Nieuw is uitdagend! Maar er is ook: ONRUST - véél onrust, vrees, onzekerheid, chaos, storm, ... De modernisering van het secundair onderwijs; de implementatie van ‘ZILL’ in het basisonderwijs.

We ‘vormen’ kinderen en jongeren ook te midden in de storm van een zich voortdurend veranderende samenleving. Die duurzame samenleving waaraan kinderen, jongeren én wijzelf een bijdrage willen leveren, nu én later. Ze zoekt wie ze is én kan worden, die samenleving.

En toch! We zitten allemaal in diezelfde boot. Een boot met erg veel diversiteit. Nog nooit was ze zo ruim, die diversiteit. En dit op alle vlakken! Tevens ook: nog nooit zoveel rijkdom. Nog nooit zoveel menselijk kapitaal. Nog nooit zoveel uitdagingen.

Soms hebben we het gevoel dat we daarbij stikken. Al die planlast, al die druk, al dat ‘moeten’: nu nog dit, dan weer dat. Waar vinden we ‘nog’ de tijd? Soms voelen we ons een zwalpend schip ... Ja, ‘vorming als anker’ voor een nieuwe generatie én hervorming: het loopt niet zomaar van ‘een leien dakje’.

1

In dit uur willen we ons - te midden van dit alles - laten om-vormen. Om-vormen naar het beeld van Hem die ons geroepen heeft en die ons zendt ... Jona stuwt ons mee door de wateren. Met hem bidden we in dit uur een psalm uit. Jona deed het (die psalm uitbidden) eigenlijk: 'om zijn vel te redden'. Laat onze reden - onze inspiratie zijn: dat de HOOP ons doet verder gaan. 'Hoop doet leren.' *"Wij onderwijsmensen, zijn door ons beroep en door onze roeping mensen van hoop. Wij dragen de hoop niet voor onszelf, maar voor kinderen, kleuters en studenten, cursisten en leerlingen, jongeren van het internaat, voor de adolescenten die ongerust zijn over de toekomst van onze schepping/aarde, voor de leerlingen in uw scholen."* En dit van noord tot zuid en van oost tot west in onze regio West-Vlaanderen. Wij dragen de hoop. Hoop gefundeerd in zeven wegwijzers. Zeven wegwijzers als vuurtorens om onze vorming op te oriënteren en die het Licht laten uitschijnen van Hem die ons stuwt - al eeuwen door, zo ook morgen, bij de invulling van het 'vrije initiatief' dat het onze is.

voor het openen van de Schrift - Jona in de vis -

Jona vlucht. Jona is 'een vreemde duif' onder de profeten. Hij vlucht van de taak, van de leiding die God hem vraagt op zich te nemen. Hij loopt weg van zijn taak, van zijn roeping, van zijn verantwoordelijkheid, van zijn leiderschap. Hij is moe. Hij is hét moe. Vermoeid tot op het merg. Genoeg is genoeg! Stop, basta! Hij stikt in zijn opdracht. En snakt naar nieuw perspectief. Alles is chaos geworden bij Jona. Het loopt de spuigaten uit. Jona gaat overboord. Hij was zijn boekje te buiten gegaan, die 'weerspannige profeet'! Hij gaat 'kopje onder'. Onrust moet overboord gegooid worden. De weerspannige profeet komt terecht in een vis. In een psalm roept hij zijn nood uit; om zijn vel te redden dan nog wel.

voor het openen van de Schrift - Jezus in de boot roepen -

Midden alle onrust, waarvoor Jona verantwoordelijk lijkt, wordt hij uit de boot geworpen. Net het tegenovergestelde laat zich gebeuren bij Jezus. Jezus wordt in de boot geroepen. Midden alle chaos -waarvoor Hij in tegenstelling tot Jona niet verantwoordelijk is- ligt Jezus op het achtersteven te slapen. De rust van Jezus straalt uit de slaap, het rusten. Dit tegenover de onrust van Jona. De leerlingen maken Jezus wakker. Uit het wakker roepen blijkt hun groot vertrouwen. Het vertrouwen dat Jona juist miste. Jezus' aanwezigheid geeft hen rust. Jezus in vertrouwen wakker roepen is trouwens dé boodschap bij uitstek van een katholieke dialoogschool. We laten ons door Zijn boodschap om-vormen...

zending

Om vorming van kinderen & jongeren gaat het, elke dag opnieuw. *"Excellente en trotse leraren mogen in vrijheid en verantwoordelijkheid tonen waar ze sterk in zijn, zorgen voor kwaliteitsvolle vorming. Leerlingen groeien als kritische, maar ook als warme, meedenkende, meevoelende en veerkrachtige jonge mensen. Leidinggevend en oefenen er hun meesterschap uit met ambitie, vastberadenheid en virtuositeit."*

Jona liet zich om-vormen, in de buik van de vis. Wij worden als leidinggevend in een school geroepen én opgeroepen om eerst onszelf te laten om-vormen door het visioen dat we al eeuwen meedragen. Om-vormen is, toekomst zien, het appèl horen, perspectief zien, het visioen voor ogen houden: 'hoop, die doet leren'. Wijzen op wegwijzers. De visie zien. Profetische tegenstem zijn. Rust brengen. De 'ambitie' die ons drijft. Dit benoemen we met 'de pedagogie van de hoop'. Dit is het diepe geloof & vertrouwen dat het goed komt. Dat er altijd perspectief is over elk(e) dood(s) punt heen. Dat leren en leven vanuit vertrouwen vleugels geeft. Dat in elk kind & jongere & onderwijsverstrekker de belofte schuil gaat. Dat chaos en onrust nooit definitief het laatste woord hebben. Ook al kan de storm aanhoudend beuken en hard zijn en de tegenwind bijzonder striemend. En helemaal terzijde trouwens, een gezonde dosis onrust is misschien wel niet verkeerd, maar dan een echt gezonde! Want zoals de dichter zegt: 'de onrust houdt ons op de been'.

"Nu zal u zeggen, dat klinkt allemaal wel mooi, maar in mijn school is het anders. In mijn school is de hoop vaak ver weg, zij leidt op zijn best een verborgen bestaan in achterkamers. Uw taal van hoop staat ver van het geestdodende vertoog dat onderwijs vaak domineert. Schooltaal staat stijf van termen als tekort, aanpassing en uitsluiting; Leraren worden gevat in een steeds verdere jurisdisering en in een administratieve mallemlen. Zorg voor kwaliteit verwordt tot controle en identiteit, wordt gecapteerd in een politiek